

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1-ső szám — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a könyvnyomdában
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata . . . . . 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor . . . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezelszerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Nagypéntek és husvét.

Golgotha és üres sir a keresztyénség két nagy megálló helye, melyekhez minden esztendőben mély megilletődéssel és elévülhetlen kegyelettel közeledik a Krisztusban hívők számtalan tömege. Kegyelettel, mert érzi, hogy ez a két sarkpont képezi a keresztyénség bevehetetlen sziklavárát, s az apostolok is a megfeszített és feltámadott Jézusról szóló tudománnyal indultak ki a világhódítás nagy útjára; ezért a tudományért vállaltak felelősséget Isten és világ előtt; ezt a tudományt beplántálni a népek lelki világába tették életük ezéjává, küzdelmeik pályabérévé.

Golgotha és üres sir! Két nagy csatátér, hol az emberi gonoszság és az isteni kegyelem vívnak egymással titáni harcokat, s hol utóljára is az győzetik le, a melyik fél magát győzőnek hiszi. A Golgothán az emberi gonoszság vivja nagy csatáját s azzal a hittel hagyja oda a csatátért, hogy a diadal az övé, az üres sir kiáltó bizonyossága annak, hogy a győzelem az Istené, mert a testet meg lehet ölni, de a lélek, a szellem az örökkévaló, mint maga az Isten; azt fegyver nem járja, azt általszögezni nem lehet. Kiváló bizonyossága annak, hogy Istennek örök tervét az emberi gyűlölség keresztül nem huzhatja s az erkölcsi világrend öre csak egyszer enged meg az ő szentjének megaláztatását, de őrt áll mellette a nagy csatában az ő angyalaival, s abban a pillanatban nyújtja át neki a halhatatlanság koronáját, a melyben az emberi hitványság, a halál és kárhóztatás tövis koronáját tűzi homlokára. Kiáltó bizonyossága annak, hogy az a kő, mit a nyomorult ember ég felé dob, a kegyelem trónjánál kenyérré változik, hogy az az isteni életelv, a mit a világ magából kiközösít, épen vértanúságában hordozza örökkévalóságát s ha az emberiség letörli azt az elvet a maga táblá-

járól, az isteni kéz oda írja azt az égre, a csillagok közé, a honnan letörölni többé nem lehet.

A husvét ünnepének hajnali derüje veti az első fényt a Golgotha sötét keresztségére. A husvét ünnepét nem tudnók megérteni a gyászos emlékü nagypéntek ellenképe nélkül. A Golgotha keresztség az elhengerített sarkok nélkül örök kérdés maradna, melyre hiába keresnénk választ. Ha a sarkok zárókövét képeznék a feltámadás és élet fejedelmének, akkor az a sarkok a teljes reménytelenség feliratát viselnék magán, a mint a feltámadás tagadóknak mondja az apostol: „ha a Krisztus fel nem támadott a halállal, akkor hiába való a ti hitetek, haszontalan a mi prédikálásunk, akkor elvesztettük kedveseinket.“

Egy további fény sugar arrol a hegyről vetődik a keresztre, a melyen Jézus megdicsőített s a melynek tövében a Gece mane kertje feküdt. A hol tehát a legnagyobb megaláztatás órait élte át a nagy mester, a hol beteljesült a zsoltáriró szava: „féreg vagyok én és nem ember“, annak a hegynek a csúcsán megy végbe a megdicsőülés, ezzel a felséges trón-beszéddel: „adatott nekem minden hatalom, mennyen és földön.“ Tehát minden kereszt csak egy-egy állomás a dicsőség felé vezető uton. Az Úr elköltözik, de ennél az elválásnál már nincs helye a sirásnak a hátramadtak részéről. Nagy örömmel mennek tova. Ezt az örömet a kereszt feletti negyven napig tartó elmélkedés adta meg nekik. Tudatára jutnak annak, hogy a Jézus halála csak átmenet volt az ó-világ hitének nagy kárpitján át, melyen belől a szentek szentje fogadja az örök főpapot. Elmegy, emberi kéztől megalázva, hogy visszatérjen és örökre itt maradjon Isten kezétől felmagasztalva. Dicsősége magaslatáról világítja be örök időkre kihatólag a golgothai keresztet.

Vajha ez ünnepeken minden keresztyén ember megtapasztalná lelkében a halhatatlanság és

feltámadás húsvéti fényét s oda függesztve tekintetét a golgothai keresztre és a nyitott sirra, azt mondaná az apostolokkal: a Krisztus feltámadott, bizonyára feltámadott!

Ruszkay Gyula.

Képviselőválasztási mozgalmak.

Azaz hogy nem annyira mozgalmról, mint inkább csak izgalomról van még szó. Ez se valami nagy. Olyan forma, mint a népek kedélyállapota szokott lenni szállongó háborus hírek idején. Senki se tud semmi bizonyosat; de annál többet képzel és kombinál. A várakozásban tulfeszített idegek kaprazatok rémlátásaitól riadoznak. A levegő villamos szikrákkal van tele. Itt-ott ki is lobban egy. Nem tesz kárt senkiben — Az emberek suttognak-buttognak. Néhol nyíltan is fújják a harczi riadót. Hanem az „első lövés“ — az még nagyon messzi van. Lehet, hogy a hadüzenet el is marad. A háborúból nem lesz semmi. Hát akkor miért ez a nagy izgatottság? — Tant de bruit pour une omelette!

A háborút a hadseregek döntik el, de a diplomaták csinálják. Ők azok, a kik meg is akadályozzák. A sereg harcra kész, szomjas a dicsőségre, meg — egyébre; dupla lénungra is van kilátás, és ime egyszer csak „lefűnnek“. A verekedésből nem lesz semmi. A „dicsőségre“ szomjas hadfiak esalódottan kiáltanak egy-két épületes káromkodást. . . . „Ki az ördögöt üssünk már most, ha nincsen ellenség!“

Meglehet, hogy vármegyénkben egy-két tulságosan előre alarmirozott kerületében is így lesz a választás moz- és izgalmaival. De mikor? Ki tudná azt! Valamikor az őszön vagy tán még annál is később. Lehet, hogy hamarabb, de ez nem valószínű. Hát mi az ördögnek kell előre ellövöldözni a puskaport és felesleges kavarodást csinálni a polgárság kedélyében!

Nodehát minden úgy van jól a hogy van, mondja Ben-Akiba (vagy hogy hívják) arab filozófus ur. Nincs olyan kár, a miből haszon ne lenne — a koresmáros- és kávé iparra nézve. Mentül hamarabb esünk iz- és moz-

a pénzt az öreg Taraszovics adta, — mig adta. És épen itt van történetünk fordulópontja, a mikor az öreg bunyevác elkezdett pénzt nem adni. A svábnak ezen szomorú ténykörülmény után is akadtak jó eszméi és terveik, a melyeket meg kellett valósítani. Ekkor kezdődött a hamis váltók korszaka, a mely végződött a már fentebb említett családi tanácsvezéssel, a mely Taraszovics Gyurka Amerikába való internálását határozta el. Ezen határozat fájdalmasan érintette a két reményteljes ifjút. Még egy bucsu lumpolást rendeztek, a melyen elhatározták, hogy ők semmi módon sem szakadhatnak el egymástól és ha már másképen nem lehetséges, a sváb is kimegy Amerikába. Szülei már régen elhaltak, — egy nyugalmazott miniszteri tanácsos nagybátyja fedezte eddig biliárd-tanulmányainak költségeit, — tehát szülői beleegyezésre nem volt szükség.

Igy történt, hogy egy szép tavaszi napon Taraszovics Gyurka utnak indult Amerika felé az ő kedves barátjával a svábbal. A sváb hóna alatt vitte egyetlen értékes jószágát: a hegedűjét, a melyen igazán mesterileg játszott és hátrahagyta számtalan apró hitelezőjét.

Nem akarok unalmassá válni az utazás leírásával. Az utazás csak arra nézve érdekes, a ki végigélvezi. Néha még arra nézve sem. Például a jelen esetben mondhatom, hogy két ifjú barátunk szívesebben töltötte volna el az idejét a New-York kávéházban, mint a New-York felé haladó Német-Lloyd gőzösön. Elég az hozzá, hogy partra szállottak New-Yorkban. Partra szállani könnyű, de a parton állást, megélhetési módot szerezni nehéz. Ezt tapasztalták hőseink is. Hála az Istennek — és annak a száraz angol kisasszonynak, a ki Taraszovics Gyurkát gyerek korában tanította, — volt anyai angol tudományok, hogy elégszen világos föberziehereiket be tudták csapni. Ezen élőködtek egy pár napig, mig végre éppen a legjobb időben, a mikor már alig lógott a zsebükben egy pár penny, sikerült állást kapniok. Egy sentimentális öreg néger vendéglős, a kinek Gyurka elbeszélte döcögő angol fordításban az ismeretes történetet, mint saját életregényüket, hogy „Apját leütötte a hajókötél“ — meghatva a sajnálattal szerződtette őket. A sváb minden nap muzsikált a restaurációban 6 óráig. Gyurka meg edényt mosogatott. Így éldegéltek csendesen és lehet, hogy így is haltak volna meg, ha közbe nem jön történetünk második fordulópontja egy asszony,

TÁRCZA.

Szent hangok . . .

Mély gyászba borult a természet.
Nap, hold s a csillagok hona,
Dél, kelet, észak és enyészet
Arezára gyász fátyolt vona.
Gyászolt, gyászolta kit halálnak
Adott: gazság, vak gyűlölet,
Sötét halmán a Golgotának
Ki bűne megváltója lett.

Messiasát, ki csüggedetlen
Munkált, tanított és hatott.
Az igazságért törhetetlen
Hittél harcölt, vivott, bukott.
Tanát, mit a vakság elítelt;
Miért halálra üldözé:
A mig rettengette, félt
Önvérével peccsételé.

De vége lön, vége a gyásznak.
Megszűnt a jaj, sirám szava.
Az igazság — hit bajnokának
Sirján új élet támadta.
Uj élet kel a koporsónak
Mélyén, a mig fénybe borul;
Szózat, sirján a Megváltónak!
„Feltámadott, nincs itt az ur.“

Feltámadott, felkelt az eszme.
Mit a gazság, bűn, sirba zárt.
Melyet megölt örökre, — hitte.
Feltörte azt a szikla-zárt.
Hódítva kelt világútjára.
Észak, kelet, dél és nyugat
Hódolt; a hit fénylő sugára
Győzve nyitott és tört utat.

Világosság gyúlt a homályon,
És a sötétség fényre vált.
Világosság a rémes árnyon,
Kioltani árnyat, homályt.
Sugarán a világosságnak
Nappallá lön az éjszaka.

Üdvöt zengett szét a világnak
A feltámadás himnusza.

Egy új életnek lett bölcsője
Az a kősr; eltemeté
Halottját bár, gyász szemfedője
Egy világot tön semmivé.
Porrá lett mi por volt, mulandó,
Véges az istenemberen.
Feltámadt lelke! sir, koporsó
Nem győzhető a szellemen.

Szent napja a feltámadásnak,
Husvét! magasztos ünnepünk!
Mely az igazság — Messiasnak
Győzelmét hirdeted nekünk.
Ihlesd lelkünk! tölts be ihlettel!
Olts! olts belénk igaz hitet!
E győzelemben erős hittel
Szentelni örömmünnepet!

Borsody Béla.

A kivándorlók.

Irtá: TERHES SÁMUEL.

Négy éves korában megharapta a — kutyát. Tehetségei és hajlamai ehhez hasonló irányban fejlődve, a mikor harmadéves jogász korában a harmadik váltót hamisította az apja nevére, a családi tanács kimondta rá egyhangulag, hogy ki kell küldeni Amerikába. A megélhetés ösztöne rá fogja kényszeríteni a munkára. Vagy bele pusztul, vagy ember lesz belőle.

Taraszovics Gyurkának hívták. Egy nagy bunyevác familia utolsó sarja a Bácskából. Volt neki egy kedves czimborája. Bizony a nevére már nem igen emlékszem. Azt hiszem, Schmidt Gáspárnak hívták. De ez különben mellékes; egymás közt mindég csak a bitang svábnak szólították. Ez a bitang sváb volt a Taraszovics Gyurka legkedvesebb mulatozó társa. Együtt kezdtek el, mint első gimnazisták a cigarettázást, együtt csapták ki őket vagy három gimnasiumból és együtt kerültek fel Pestre jogászokni. Három bőven esztendő töltöttek el Pesten és ez alatt az idő alatt bőven kivették a részöket ifjú fővárosunk számtalan örömeiből. A sváb adta mindig az eszmét, Taraszovics Gyurka meg a pénzt. Vagyis, hogy

galomba, annál hamarabb kezdődnek az an- és bankettek. Annál több „pukkanós“ fogy el borokból és szónoklatokból.

Kinek mi köze hozzá, hogy a nép egy része demoralizálódik és a pénz nagy része poeszékolódik! — Ki-ki úgy cselekszik, a hogyan magára nézve jónak látja. A „legszentebb“ (!) polgári jogok gyakorlása közben egy-két plakát és egy-két bizalmas bankett a magyarnak meg nem árt.

Lesz, a hogy lesz. Sohasem volt úgy, hogy valahogy ne lett volna.

Hire jár, hogy a kövii meg a rozsnói kerületekben ellenjelölteket állítanak a mostani kormánypárti képviselőkkel szemben. Ez a hír így hírnek már bizonyos. De hogy a valóság mi lesz benne: arra meg úgy látszik nem lehet egészen mérget venni. — Ki tudja mit tanácsol majd addig a legnagyobb böles: az — idő!

Nagyon lehet még arra a kérdésre is aludni, hogy „mi lesz Putnokon?“ Bár itt ugyancsak bontogatják a lobogót. Állítólag az egytáborbeliek kétrészre szakadnak. Egy lesz az elv, a jelszó, csak éppen a név, meg a sisak tolla változik. De azért, mint mondják, nem testvérharc készül ott, hanem lovagias mérközés. „Győzőn az erősebb!“

Rimaszéken valami hiúz vagy ilyesféle ragadozó állat ólálkodik a kert alatt. Látni nem látta még senki, csak sejtik, hogy hébe-hóba itt lappang és vár a kedvező alkalomra. Idegenből idevényedett dúvad lenne, mert itt, ezen a mi vidékünkön ilyen szőrű-bőrű állatnak nincs tanyája. Ugy mondják, hogy ha csakugyan megjelenik: jobb és baloldali szomszédok, régi haragosok és osztályos atyafiak már ez ellen az egy közös ellenség ellen azon hamarosan összebékülnek és közakarattal letörlik a derekát. — Ki tudja különben, mi lesz itt is. Hát ha nem is lesz szükség erre az összebékülésre, és azért mégis meg lesz a békesség. Bárcsak így lenne!

Jolsva mellett a tenger csendes. Ott éppen most csinálnak egy siketnéma intézetet. Ez tehát a legboldogabb kerület.

Határozottabb formát ölt a vármegye központi kerületének: a rimaszombati kerületnek megmozdulása. Itt a tavalyi választáson győztes függetlenségi párt erősen szervezkedik ahhoz, hogy a bekövetkező választás készületlenül ne találja. Nem titok, mert hiszen a párt vezetősége maga hozta nyilvánosságra, hogy értekezletet tartottak, abból manifesztumot bocsátottak ki, melyben a pártot együttartásra és tömörülésre hívják fel. Ezzel szemben a szabadelvű párt látszólag nem csinál semmit. Bizonyos jelekből ítélve, azonban azt lehet következtetni, hogy ez a párt sem aluszik, hanem csak még nem látta elérkezettnek az időt arra, hogy nyíltan kilépjen eddigi tartózkodó állásából. Már jelöltekről is beszélnek, de még nem — szónokolnak. Több, igen tekintélyes és úgy országos, mint a helyi viszonyok különleges mérlegelése szerint is elfogadható név kerül forgalomba egyes csoportoknál. Ugy látszik, hogy általános megalapodás még nincs; mert — mint mondják — még nincs is itt ennek az ideje. Az is bizonyosnak látszik, hogy a „jelöltek“ még maguk se igen sokat tudhatnak az ő jelölésükről. Némelyük még tán nem is álmodja, hogy a kerület szabadelvű választó polgárainak egyes csoportjai minden hivatalos színezeten kívül álló meg-

beszélgetéseiken, őket szeretnék jelöltül felléptetni — ha majd eljön annak az ideje.

Itt tehát csak még mindig a találgatásoknál maradhatunk. (Találgatások meg úgy sem lesznek, mert hiszen most már „tisztá“ a választás!)

Hanem a találgatásokból egy érdekes szállingó hírt mégis feltalálunk. Ugyanis, azt beszélnek, — ki tudná, mi igaz benne! — hogy egy csoport — a melyben vannak polgárok és latájnerek, függetlenségi és szabadelvű pártiak, — úgy gondolkozik, hogy a rimaszombati kerületnek olyan képviselőre van a jövőben szüksége, akiben lehetőleg minden pártárnyalat teljes megnyugvással megtalálható az a politikai és társadalmi ideál, hogy nevének és eddigi közéleti tevékenységének híre és varázsa ezt a sokféle húzó közvéleményt egy zászló alatt tudná csoportosítani.

Mondogtják sokan, hogy lehetne is ilyen jelöltet találni, — még pedig akár a helyi, akár az országos híri férfiak sorából.

A kombinációk, mint említők, csak egyes csoportok óhajtsái. Ehhez képest nem alkalmasak arra, hogy nevekkel összekapcsolva hozzuk nyilvánosságra. Csak annyit említünk meg, hogy a nevek viselői között vannak olyanok, akik részben a mi vármegyei közéletünkben már eddig is tevékenyen szerepeltek, részben pedig olyanok, akik az országos kormányhoz közel állanak, — köztük egy államtitár is, — akik tehát az általános országos érdekek mellett a mi speciális ipari és közgazdasági érdekeinknek is hathatós előmozdítói lehetnének.

Mi lesz ezekből a kombinációkból, mi nem? azt mi természetesen nem tudhatjuk. Mink, mint társadalmi lap, politikával nem foglalkozván, azt nem is keressük. Csak mint a közéletben felmerülő egyes jelenségek regisztrálói, mindezeket a híreket — melyek az elméket most nagyban foglalkoztatják — kötelességünkhöz híven egyszerűen a nagy közönséggel megismertetjük.

A nagy közönség pedig eltűnődik, elgondolkozik és tépelődik ezeken a kérdéseken úgy, ahogy neki tetszik. Ahogy izlése, felfogása és elveinek ide — vagy oda tartozandósága magával hozza.

A szabad gondolkodás megenged mindent — a tisztesség határai között. Ebben pedig nincs semmi kétség még eddig, hála Istennek, a mi vármegyénkben.

Mindenki úgy tesz, cselekszik és gondolkozik, a hogyan legjobb meggyőződése diktálja.

Mi csak, mint a társadalmi élet egyik szerény orgánuma — ki nem térhetvén ez aktuális kérdések elől — azt kívánjuk, hogy a meggyőződések nyilvánítása és érvényesülési akarása ne történjen *szenvedélyes* formákban. Tiszteljük, becsüljük meg egymás elveit és meggyőződését. Ha valaki véletlenül nem mi velünk tart és nincs a mi táborunkban: ne kiáltunk rá mindjárt, hogy „hazaáruló.“

Söpörjön csak mindenki a maga háza előtt!

Ha már egyáltalában harezolni kell, hát harezoljunk tisztességes, lovagias fegyverekkel. Az emberi alacsonyabb indulatok, a boszu, gyűlölet és személyeskedés, legyenek kizárva körünkől! Hiszen, édes Istenem, mindnyájan *magyarok* vagyunk! — És ha magyaroknak az érzések közösségében, a minden aprólékos mellékgondolatok eltörpítő egyetlen *nagy cél* felé való törekvésben valaha egygyé kellett forradniok: az idő most van előttünk.

városnak, a melynek utcáin jobbra-balra lökdösik egymást a dolguk után siető emberek.

Tompa gyermekkor. *)

Írta: S. SZABÓ JÓZSEF.

A székely nép szapora faj. Hegyes-völgyes kicsiny hazájában nem fér meg s jut belőle nemcsak a Királyhágón inneni Magyarországra, a mi nem baj, hanem Bukovinába, Moldvába és Romániába is, a mi már kész veszedelem. A kisborsosnyói Tompák is a lófő székelyek közül kerültek Borsodmegyébe a múlt században, vagy talán még azelőtt. Háromszéken maig is virágozik az ősi, nemes család.

A Borsodba költözött Tompa s utódai Igriczen telepedtek meg. Szép hely ez az Igriczi, az Alföld és a Felvidék érintkezési pontján. Egyfelől a Bükk és Mátra kéklő hegyei, másfelől az aranykalással ékes, délibábos rónáság. Nem messze a nektárt csepegtető Tokaj orma. Merő poesis az egész. Nem hiába foglalták el lakásul az Árpád-korabeli hegedősök, az igricek. „Árnyék-talan puszták, lágyan rengő tavak Szabad szép vidéke“. Itt rajzoltak az énekmondók, a lantosok. Mútha szellemök újra kelt volna Tompa Mihályban, az igriczi kis telkes gazdának, Tompa Györgynek az unokájában. Költő és pap egy személyben; az őszövet-ségi theokratikus próféta; az ó-classikus vates; versíró, jós, látnok prédikátor. Isten küldöttje, az emberek kedveltje, a nép tanítója, a nemzet vigasztalója és bátorítója, a haza diósósége.

Tompa Györgynek két fia volt. Az idősebb István az ősi telken maradt, szántott, vetett, élt, fáradt, munkált az anyaföld kebelén. Ebben az egyszerűségben mennyi független nyugalom és boldogság van! „Beatus ille, qui procul negotiis. (Boldog, a ki gondok nélkül...)

Nem így Mihály, a fiatalabb fiú. Ő mesterségre adta magát, csizmadia lett s messze vetődött az apai háztól. Hosszu vándorlása után Rimaszombatban kötötte ki élete hajóját. Itt ismerkedett meg Bárdos Zsuzsannával, a kit 1817-ben feleségül vett s a ki még azon év szeptember 28-án fiat szült. A kis jövevényt Kozmai

*) Részlet szerzőnek „Tompa Mihály a költő-pap“ című hosszabb tanulmányából. Szerk.

Legyünk hát magyarok: — egymást megértők, egymást megbecsülők! A békességes haladásnak és meg-egyezésnek emberei.

A hol engednünk kell a nagy cél érdekében: inkább engedjünk, semhogy többet veszítsünk a vámon, mint a mennyit a réven nyerhetnénk.

A mi társadalmi életünk épsége elbirja a harezot is, ha komoly és megengedett érvek fegyverével vivjük — ámbár inkább kívánna a *békességet* és kompromisszumokat, — de semmi esetre sem bírna el végzetes meg-érködtatások nélkül olyan hadviselést, a melyben az érvényesülési akaró különböző elemek mérgezett nyilakkal lövöldöznek egymásra.

Azért azt ajánljuk a társadalomban, a mit annak idején Ghiczy Kálmán és Deák Ferencz praktizáltak a politikában, hogy mikor a tisztesség korlátai között a legvehemensebb támadásokat intézték egymás ellen — voltaképpen egymás elvei, felfogásai és gondolatai ellen — akkor a viadal végén karanfogva mentek ki az országgyűlésből, mint a legjobb barátok.

Hol vannak már ezek az idők!...

Reméljük, hogy mi közöttünk még ma is itt vannak. És éppen ebben a reményben kívánjuk, hogy az igaz, valódi husvéti *békesség* szelleme legyen mi velünk még akkor is, a mikor esetleg itt, vagy ott a különböző elvek és meggyőződések harci lármájának riadója szól!

Az új főgimnáziumi épületről.

Öszinte örömmel és meleg érdeklődéssel szemléltük édes mindnyájan azon tervvázlatokat, melyeket szakterfiak készítettek a helybeli főgimnázium új épületéről. — Készültek pedig ezek minden anyagi haszon nélkül egyedül azért, hogy az intéző körök úgy az építészeti stíly, mint a berendezés tekintetében, előzetesen kellő tájékoztatást nyerjenek.

E tervelők mindenike, fogadják el bár akármelyiknek tervvázlatát, vagy hirdessenek bár a tervre pályázatot, mindazoknak megérdemli öszinte köszönetét, kik e tanintézet ügyeit közvetve vagy közvetlenül figyelemmel kísélni hivatják, — mert hiszen az ő munkáik nyújtották és nyújtják az anyagot az építető bizottságnak, hogy úgy *pedagogiai* mint *hygieniai* szempontból lehetőleg tökéletes és e mellett oly tanépületet emeljenek, mely száradokon át magába fogadhassa a tanulni vágyó ifjúságot még azon esetben is, ha ennek száma a parhuzamos osztályok felállítását szükségessé teszi.

Azonban azt is reméltük, hogy már a tavasszal megkezdik az építkezést. — Hiszen köztudomásu, hogy a törvényhozás még a múlt évben felhatalmazta a válás- és közoktatásügyi minisztert, hogy e célra 200000 koronát tegyen folyóvá.

Ugyde — mint értesültünk — ezen összegnek teljes kiutalása a sulyos pénzügyi viszonyok miatt eddig nem volt lehetséges. — A kölcsönvételt, melynek annuitását az állam vállalta volna el, megakadályozta az, hogy a hazai nagyobb pénzintézetek oly feltételek alatt voltak hajlandók ez összeg előlegezésére, melyeket sem a kormány, sem az igazgató választmány nem fogadhatott el, így az ez irányban folytatott tárgyalások felbeszakadtak.

Azonban a miniszter a múlt évre már 11000 koronát utalványozott ki, s megígérte, hogy mihelyt az 1901-ik évi költségvetési törvény szentesítve lesz, a folyó évre eső másik 11000 koronát is utalványozni fogja.

De bármikor jut is az iskola igazgatósága a meg-szavazott összeghez, hogy ennek kiutalványozása a vezetőkörök készületlenül ne találja, igen helyesen járt el az építető bizottság, midőn egy modern, a kor kívánalmainak mindenben megfelelő oly programját állított-

Sándor és Foktövi Zsuzsanna tartották a keresztvizre s Arday Janka József keresztelte meg atyja után Mihály névre.

A fényes rimaszombati ref. egyház ekkor már ki-emelkedett romjaiból. Bardos Zsuzsanna szülei átölték a jezsuita templomfoglalás izalmait 1771-ben, az azt követő gyász és szerencsétlen 13 esztendő. Aztán látták a mindenható isten erejének nagyságát, a letaposott egyház fölemelkedését és templom építését József császár egyenes és személyes rendeletéből. Mindezt együgyű versekbe szedte, de könyveket indító módon adta elő jó Perjésy András „Jordánból kivont követske“-jében.

„Kisasszony havának tizedik napjában
Visszahozattott frigidáda Szombatban,
Meggyuladt szövétnek egy már valójában
Az ő fiuom, arany gyertyatartójában.“

Ez történt 1783-ban. Éz a porából megéledett egyház adta áldását Tompa Mihályra s fogadta őt kebelére. Egy kis faházban látott napvilágot a „Málé-utcában“, a hogy közönségesen nevezték. Kertje a csobogó Csurgó patakra hajlott. Később az utcát a hatóság Szentkirályi utcának keresztelte, ma pedig Tompa nevével hívják.

Tompa anyja még két fiúnak adott életet. Az egyik hentes lett Miskolczon, a másik edényfestő ugyanott. Mihály alig volt öt éves, a mikor anyja aszkóban meghalt s itt hagyta őt testvéreivel árván. Igazi árván, mert apja nem az az ember volt, a ki gyermekeiről gondoskodni tudott volna. A nagyszülék vették magukhoz Igriczebe. Itt növekedett, mint a nép fia a nép között. Itt szivta magába a népies érzést és gondolkodást. Tösgyökeres magyarság, hamisítatlan nemzeti érzés, vallásos buzgóság itt töltötték el egy életre egész lényét. Az édes anyaföld rögéhez való ragaszkodást, a csudas természet iránti rajongást innen vitte magával a tágasabb világba. Öregapja oldalán izmos fiúvá fejlődött. Milyen puha, édes fészkek volt neki az a békességes, kised ház! Evtizedek múlva is fölzeng a kobzán a boldog vágyakozás:

„Csendes hajlék téged látlak
Lombja közt az akaczfáknak;
Kéményednek kéklő füstje
Az ég felé kanyarog...“

ta össze az emelendő iskola épületnek, mely körültekintő lelkiismeretességről és szakavatottságról tanuskodik, és a melynek alapján a végleges és részletes terv könnyű szerrel elkészíthető.

E program e napokban nyomtatásban is megjelent. Az illetők tájékozására bő anyagot szolgáltat. — Meg vannak benne mindazon kívánalmak, melyek nevelési és egészségügyi tekintetben figyelembe veendő. S bármikor valószínű is meg városunk és vidékének e forró óhajta, annyit már előre is konstatalhatunk, hogy új gimnáziumunk épülete a hason körü és irányú épületek között sok ideig mintául szolgálhat.

A programból kiemeljük a következőket:

1. Tanterem lesz 11. Ezek közül 74 m² 4, 70 m² 3, 58 m² 2. — Ezekon kívül lesz természettani előadó terem 70 m², természetrajzi ugyanily nagyságban, díszes rajzterem = 122 m², összesen = 14 terem.

2. A könyvtár, természettani és természetrajzi muzeumi tárgyak elhelyezésére 2—2, összesen 6 terem.

3. A könyvtár-, természetrajz-, természettan-, rajz- és torna-tanárak számára a tanterem mellett dolgozó szoba (laboratórium.)

4. Díszes torna-csarnok 300 m² területben, tágas öltözővel és karzatokkal, szertár helyiséggel, összesen = 4 helyiség.

5. Tanári tanásterem, váro terem a szülék számára, igazgatói iroda, a quaestor és ephorus hivatalos szobája = 5 terem.

6. Mindenik emeleten egy-egy tanári szoba; régi-ség, érem-tár, földrajzi szertár = 5 terem.

7. Megfelelő szolgáló és gazdasszony lakások, nagy ebédlő, fa- és széntartók, konyha, tápiutézeti éles-tár, s más szükséges mellék-helyiségek, összesen = 17 helyiség és terem.

E tervek száma bizonyítja azt, hogy a tervezők és intézők nem tévesztették szem elől azt, hogy a czélba vett alkotás, ha egyszer megvalósul, századok szükségletét lesz hivatva kielégíteni. És ha figyelembe vesszük azt, hogy e tervek úgy és akként vannak csoportosítva, a mint az elhelyezést a természetes rend megköveteli, a nevelés- és egészségügyi szabályok parancsolják, akkor igazolva látjuk azon állításunkat, hogy az illető körök szeme előtt egy valóban mintá-gimnázium terve lebeg.

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk minden olvasóit, kik még az előfizetést meg nem újították avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetés megújítását, mint a hátralékos előfizetést ki-egyenlíteni sziveskedjenek. Tisztelettel

a „GÖMÖR-KISHONT“ kiadóhivatala.

A husvétii ünnepek alkalmából boldog ünnepeket kívánunk lapunk minden barátjának, s úgy szellemi, mint anyagi támogatóinak.

A „Gömör-Kishont“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

Vasutasok esküje. Azon vasuti alkalmazottak, kik meg a szolgálati hivatalos esküt le nem tették, ma — szerdán — Uhlárik főfelügyelő, Vidáts János üzletvezetőségi osztályfőnök és Schulhof Pál állomásfőnök előtt tették le a helybeli vasuti állomáson.

Anyakönyvi vizsgálat. Okolicsányi Lajos anyakönyvi kerületi felügyelő e napokban városunkba érkezett, s az anyakönyvi hivatalok ügyvezetését megvizsgálta.

Egyházi közgyűlés. A rimaszombati ev. ref. egyház bétfőn, husvét második napján délelőtt, isteni tisztelet után közgyűlést tart, mely alkalommal az egyház tanács kisorsolt öt tagja helyett fognak újakat választani, esetleg a kisorsoltakat újabban megerősíteni.

Ott az udvar, ott a kis kert,
Benne minden fűszár ismert;
Gyermek-képek, ifjú álmok
Szép emléke mindenütt . . .

Aztán kint a széles határban, arrafelé, a merre a kanyargó Tisza foly, „zúgó nádas“, „tavak, lápok“, „legelő gulya“, „szétszórt karamok“, „rezgő délibáb“, „furylyaszó“, „pászortűz“. Mindez megigézte, varázskörébe vonta a merengő gyermekifjút.

Kijárta a falusi iskolát. Ismerték eleven kedélyét, tüzes esztét. Különösen tanítója, Bihari György, a fiatal rektor. Mondogatta is a nagyapjának:

— Kár ezt a gyereket itthon tartani, Tompa György uram.

— Mi lenne már ilyen szegény ember gyerekéből? Az apja is földönfutóvá lett. Nem akarom a sorsára juttatni. Inkább nyomorogjon itt köztünk.

— Legalább is pap lenne belőle, hallja kigyelmed.

— Pénz kell ahhoz, tiszteletes uram, a mi nincs.

Miska hát csak maradt Igriczben. Megfogta a kaszát, kapát, meg az ekeszarvát. Talán ez az életmód fejlesztette ki annyira testi erejét, hogy felnőtt korában egy vaspatkót kettétörni vagy egy tucat kártyát szét-szakítani neki tréfa számba ment. Hej! de az a betű, a mit később elátkozott, az a könyv sem hagyta nyugodni! A rektor is egyre ösztökélte. Csak menni iskolába, Miskolcra vagy Patakra! De hogyan?

Az isteni bölcsesség megmutatta neki az utat. Igriczben a Szent-Irmay uri család, derék, kávinista, közép-nemes familia. Ma is virágzik. Egyik tagja Szent-Irmay György, a Tompa tisztelői között a lelkes legfelkészebbike. Szóval, tollal ápolja a költő-pap emléket. Bámulatos memoriájával szinte eszi a Tompa műveit, s mindazt, a mi rajongása tárgyára vonatkozik. Valósággyag hagyomány a Szent-Irmay családban a Tompa-kultusz. Ez a család fogta föl a Tompa ügyét. Növendék fiaival beküldte őt Sárospatakra, a bodrogi Athénbe, a Rákóczyak híres-neves kedves kollégiumába, Tompa már ekkor 15 esztendő volt. 1832. november 17-én írta be Csengeri József rektor az „oskola“ anyakönyvébe, a grammatikai osztályba.

Halálozás. Mélyen megrendítő s széles körökben igaz részvétet keltő gyászeset sujtotta lapunk munkatársát: Komáromy István vármegyei aljegyzőt. Nővere a szeretetreméltó s műveltlekű Jolán, élte tavaszán mult hó 31-én hosszas betegeskedés után elhunyt. A korán elköltözött hült tetemeit a gyászos háznál elmondott megható ima után Susára szállították, hol f. hó 2-án nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra. A család következő jelentést adta ki a gyászesetről: Kóji Komáromy Antal és neje Susai Lossonczy Klára, István és Barnabás gyermekeikkel, ugyszintén a kiterjedt rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvel jelentik forrón szeretett leányuk, illetve testvérük Kóji Komáromy Jolánnak élte tavaszán hosszú és kínos szenvedés után f. évi márczius hó 31-én reggeli 4 órakor történt csendes elhunytát. A megboldogultnak földi maradványai f. évi április hó 2-án, d. e. 10 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartásai szerint Susán a családi sarkertben örök nyugalomra tétetni. Aldás és béke lengjen drága porai felett!

Jolsva város a miniszternél. Jolsva r. t. város küldöttsége Ilamos Laszlo főispán vezetése mellett — Szentiványi Árpád, Kubinyi Géze orszgy. képviselők, Basilides Gusztav polgármester, Kuna Aurél főszolg. képv. test. tag, Borbély Sándor vaczi igazgatóból álló küldöttség m. hó 27-én volt kihallgatáson a felállítandó siket-néma intézet ügyében a vallás- és közoktatásügyi miniszternél. A miniszter, mint halljuk — nagy jóindulattal s jó akarattal fogadta — a deputációt, kilátásba helyezve, hogy még f. év szeptember első hetében, az első évfolyam megnyitható lesz.

Eljegyzés. Vettük a következő eljegyzési értesítést: Ónodi Ilonka Pösch Aladár jegyesek. Rozsnyó, 1901. márczius 31.

Előléptetés. Az állami költségvetés folyó évre megállapított keretében az állami elemi iskolák régebbi tanítói országszerte kisebb-nagyobb fizetésemelésben részesülnek. Vármegyénkben eddig ez a szerencse Hegedűs Zoltán tiszlezi állami tanítót érte, akinek fizetése 200 koronával emelkedett.

A polgári olvasókör által folyó hó 20-ára tervezett hangversenyre nagyban folynak az előkészületek s a közönség köréből oly nagy érdeklődés mutatkozik, hogy csak helyeselni lehet a vizalmi bizottság azon eljárását, hogy a hangversenyt nem a kör, hanem a Rózsa vendéglő helyiségében tartja meg; mi által a közönség nagyobb kényelme is biztosítva lett. A szereplők próbái folytonosan tartanak s a teljes programmal ellátott meghívók még e hét folyamán szét fognak küldetni.

A gömörmezei közművelődési egyesület választmánya e hó 1-én tartott igen látogatott gyűlést Török Bálint egyesületi elnök elnöklété alatt, hogy a legközelebb tartandó rendes közgyűlés tárgyait előkészítse. Élénk vitát keltett az új alapszabálytervezet, a mely különösen abban tér el a régítől, hogy az eddigi köröket elejti s ezek helyébe lépnek majd a bizalmi férfiak, felruháva mindazon hatáskörrel, a melylyel eddig a körök bírtak. Általános érdeklődést keltett azon indítvány, hogy az igazgatói és titkári állás egyesíttessenek s így e két tisztség teendője egy egyévre bizassék; ezen kérdés eldöntése majd a közgyűlés teendője lesz. Nemzetiségi szempontból rendkívül fontos Liszky János ág. evang. lelkész eseres azon indítványa, hogy az egyesület lássa el magyar énekes könyvekkel mindazon egyházakat, a melyek ez iránt jelentkeznek. Az indítványozó fellépése igen kellemes hatást tett, különösen pedig azon kijelentése, hogy „alig van már ág. ev. egyház Gömörben, hol magyar isteni tisztelet nem tartatnék“. Az indítvány a legmelegebb pártolással kerül a közgyűlés elé. A számvizsgáló bizottság betérjesztette a tavalyi számadást, vagyonskimutatást és költségelőirányzatot. Az egyesület költségvetése meghaladja a 6000 koronát, 15 óvoda szerepel benne kisebb-nagyobb segélyösszeggel. A cserencsényi óvodát állandósítani óhajta a választmány s e tekintetben előterjesztést tesz a közgyűlésnek. Egyéb folyó ügyek elintézése után szétosztott a gyűlés.

Egyházi törvényszék. Mult szombaton — 30-án — a főgymnasium torna-csarnokában összeült az ág. ev. egyházmegyei törvényszék, hogy ítéletet hozzon a kerületünkben lefolyt legutóbbi képviselő választáson szerepelt Argay György klenőzi lelkész ellen megindított ügyben. A nevezett lelkész azzal vádolták, hogy Fűrészben a lakossághoz intézett beszédében az asszonyokat férjeik ellen ingerelte, s nem lelkészhez illő kifejezésekkel igyekezett rájuk hatni. Az egyházi törvényszék elnöke Kubinyi Aladár volt, bírák: Glauz Pál, Liszky János, Kubinyi Andor, Zachar Gusztav működtek s a jegyzői tollat Komény Lajos tanácsbíró vitte. A vádat Institorisz Endre ügyész képviselte, a védelmet Semik Lajos budapesti ügyvéd vállalta el. Kihallgatták a vádlott lelkészt, s utána több tanut, majd a vád- és védbeszédet s a röpösztök meghallgatása után a törvényszék visszavonult, s meghozott ítéletét délután 1/2-kor hirdette ki. A lelkészt az egyházi bíróság a bizonyítékok elégtelensége miatt felmentette.

A vármegyei székház építési munkálatait már nagyban folytatják. A mult heten hozzáfogtak az eperjesi kályhák felállításához s már a pelsőzti gyárból beszállították az összes parketteket s a jövő héten megkezdik a parketozást. A gömöri faipar részvénytársaság által szállított ajtók és ablakok már jórésben mázolva vannak s általában serényen folynak a belső munkálatok. A vállalat megbízott mérnöke: Pollacsek Oszkár mult heten megérkezett s az építkezés minden részletét ellenőrzi és személyesen intézi. Az állami ellenőrzést Zoltán Odön kir. mérnök szintén nagy körültekintéssel teljesíti.

Koronás betétek. A gömörmezei takarékpénztár- és hitelbank egy új üzletágat vezetett be, mely bizonyára széles körökben kelt érdeklődést s különösen a tisztviselők takarékoságát nagyban fejleszteni fogja. A kötelező korona betét intézménye ez új üzletág, mely abban áll, hogy a takarékoságra hajlandó egyének, hente-ként egy koronát helyeznek el a pénztárazetnél hat éven keresztül; a betett összeg 4%-et jövedelmez s fél-évenként tőkésítetik. A betető könyv biztosítékként való letéteményezése ellenében legfeljebb 7%-ra s a betett töké 3/4 része erejéig kölcsönt kaphat. Elköltözés esetén a könyv átruházható, esetleg a betett összeg visszafizetetik, ugyszintén elhalálozás esetén is az örökösök kívánóságára a töké kifizetetik. — Főbb vonásokban ez az új

intézmény jellemzése s bizonyára szép jövője is lesz ennek a takarékoságra hajlandók körében.

Az új chamotte téglagyár ügye végre dülőre jutott. A ref. egyház-tanácsnak mult vasárnapon tartott gyűlésén az összes vitás kérdések a szerződő felek részére kedvező megoldást nyertek s a Mannsfeld cég és a ref. egyház között kötendő szerződés a legközelebbi napokon már aláírás alá kerül. Ennek megtörténte után a cég azonnal megkezdí az építkezést, melybe még ez év folyamán 200 ezer koronát fog befektetni.

Félaru vasuti igazolványok — és még valami. A m. á. v. üzletvezetőség közli a következőket: „A félaru vasuti jegy váltására jogosító egyszeri utazásra szóló igazolványok az arra jogosultaknak a postán eddig egyszerű levélben küldetvén meg, ennek elvesztése esetén ily igazolványok jogosulatlan kezekbe juthattak. Ennek megelőzése végett ezentul a megküldés ajánlott levélben fog történni. E végből mindazon igényjogosult személyek, kik igazolványért folyamodnak, a helybeliek 16, a vidékiek pedig 35 fillér értékű levelbelyeget folyamodványaikhoz akkor is mellékelni tartoznak, ha azokat nem maguk küldik be, hanem a hivatal czege alatt való beküldés végett hivatali főnökeiknek adják at. A szükséges levelbelyeg beküldésének elmulasztása esetén a kérelmezett igazolványok megküldetni nem fognak.“ — A „MÁV“ üzletvezetőségének erre az ukázára egyik állami tisztviselőnkől a következő „tisztelteltjes észrevételeket“ vettük: Köszönjük szépen a m. á. v. miskolci üzletvezetőségének atyai gondoskodását. Az ugynevezett „kedvezményes“ jegyekkel már eddig is úgy meg vagyunk szekerözva, hogy még csak ez kellett hozzá. Ha valakinek, teszem föl halaszthatlan utazni valója van holnap, arra még három héttel ezelőtt kellett jegyet kérni, más-kepp nem viheti el sem a feleségét, sem a gyermekeit, holott megtörténhetik, hogy az utazás szüksége (pl. halálozásnál, más családi esetben) éppen csak ma lépett előtérbe. Most meg már 35 filléres belyegeket csatoljunk! Mindezen bürokratikus komédiák helyett — melyek az üzletvezetőséget is tömördek irkafirkával terhelik — nem volna-e helyesebb és egyszerűbb, ha az arczképes igazolvány előmutatása mellett a családtagok részére az illető állomásfőnökök minden folyamodási czitraságok mellőzésével kiszolgáltatnák a kedvezményes jegyekre feljogosító igazolványokat. Hiszen így az a kétségbeesett rémlátás, amelytől a vasut intéző körei ijedeznek, t. i. a család is jobban ki van zárva. Mert elvégre az arczképes igazolvány tulajdonosait a helyi állomásfőnök csak jobban ismeri, mint az üzletvezetőség. Aztán meg a közönség ok nélkül való szekirozása is elmaradna. — Tisztelettel Alnok.“

Körözés. Greiner Lajos nagyrőzei városi erdőmester 1896. évi ápril hó 13-án 265. szám alatt kiállított erdőtisztí eskü-bizonylata a nagyrőzei városi polgármester jelentése szerint elveszett. Minthogy a m. kir. földmívelésügyi miniszterium 38708/882. szám alatt kiadott rendelete értelmében az elveszett eskü-bizonylatok szorgosan kutatandók és fel nem találás esetén megsemmisítendő, ennélfogva annak körözését a vármegyei alispáni hivatal elrendelte, ki azt feltalálja, felhivatik, hogy a vármegyei közigazgatási erdőszeti bizottsághoz küldje be.

Tanítógyűlés volt mult hó 27-én Kokován, a kishonti ág. hitv. ev. tanítók Szlopovszky Péter elnöklété mellett pedagógiai dolgokról tanácskoztak. — Kicska Károly tiszlezi tanító a gazdaságtanból tartott (magyar nyelvű) előadást és kis alakokban készített mintákkal szemléltette a gazdasági eszközöket. Az elnök jelentette, hogy az egyletnek özevgy és árvapénztára 7963 korona tőkével rendelkezik, melynek kamataiból 292 koronát osztottak ki segélyképen.

Hangverseny. A tamásfalvai önkéntes kőműves fuvó-zenekar f. hó 8-án (husvét hétfőn) a „Három Rózsa“ vendéglő nagytermében zártkörű táncmulatsággal egybekötött hangversenyt rendez. — A műsor ez: 1. Kossuth-induló. — 2. Nincsen csillag . . . — 3. Adele. — 4. Káka tövén . . . — 5. „Posta“, rezgő-polka. — 6. Barna kis lány . . . — 7. Olga-polka — 8. Lassu magyar. — 9. Hunyadi-induló. Belépti-díj személyenkint 1 korona 60 fillér. — Karzatjegy 1 korona. Kezdeté 8 órakor. A száztágu rendező bizottság élén Szeleczky Árpád elnök és Ragályi István alelnök áll.

„Némely palóc históriák.“ E czim alatt kaptunk egy csinos kiállítású füzetet, mely 152 lapon Komoróczy Miklós rozsnyói tanár, a „Sajóvidék“ szerkesztőjének eme kiváló tehetségű s szellemes írónak jobbnál-jobb, kedvesebb-nél-kedvesebb, ötletekben gazdag történetekit tartalmazza. Komoróczyt, mint a palóc néplelet élesszeme megfigyelőjét, trétás és mindenkor szellemes utánzóját nemcsak vármegyénkben, de annak határain messze túl is sok ezren ismerik; akinek csak egyetlen egyszer alkalma volt együtt lenni vele s hallotta remek előadásait, mikkél a palóc paraszt eredeti eszejárását, furtangos ötleteit kiváló gyakorlottságával bemutatta, az soha el nem felejtheti azt a kellemes élvezetet, mit ő nyujtott hallgatóinak. Műkedvelői estélyek sikere előre biztosítva van mindenütt, a melynek programjára Komoróczy nevé felírták. E kiváló tehetségnek azon gondolata, hogy produktumait megörökíteni óhajta, csak szerencsésnek mondható, mivel így megmaradnak azok a jövőnek is, de hozzáférhetővé teszi azok számára is, kiknek alkalmuk nem volt ő tőle ilyen vidámságokat hallhacni. Remélhető, hogy azok sorából, kiket már a szerző számtalan alkalommal felvidított kedves humorával, most sokan igyekezni fognak megszerezni könyvét, hogy abból otthon is kedves szórakozást szerezzenek. A munka szerzőnek sajátja s 2 korona 40 filléért ugyanála Rozsnyón, mint Pauchly Nándor rozsnyói könyvkereskedésében, de bármely más nagyobb könyvkereskedésben is megrendelhető. — A szellemes történetkékből alkalom adtán mi is hozni fogunk mutatól egyet olvasóink számára.

Tűz. Mult hó 22-én, Zavacka községben kigyuladt egy földmives háza s teljesen porrá égett. Szerencse, hogy szélcsend volt, mert különben az egész falu leégett volna.

Anyakönyvi kimutatás. A rimaszombati anyakönyvi hivatalban 1901. márczius hóban a következő születések, házasságok és halálozások jelentettek be: Született összesen: 11 fiú, 11 leány, tehát összesen 22. Ebből törvénytelen 3 leány, 3 fiú. Házas-ságot kötött: Pongó Zsigmond és Fülöp Gizella egy-

vallásuk. Elhaltak: Benyó Lajos 72 éves, Gutman Béla 17 napos, *Ausz Gertrud 27 éves, Czene József 55 éves, *Derencsényi Mihály 44 éves, özv. Bresznyan Mártonné 69 éves, *idősb. Steyevák Mihály 65 éves, Tabak István 30 éves, *Kristófi Imre 26 éves, Czizkora Imre 41 éves, Dombi Julianna 1 éves, ifj. Kubik Ferencz 18 éves *Seres Pál 70 éves, Töréki János 61 éves, *Lieberman Jolán 15 éves, Molnár Ida 23 éves, Neuman Matild 11 hónapos, Salamon Mihályné 63 éves, *Koleszár József 23 éves, *Kovács János 44 éves, Valentinyi Istvánné 68 éves, *Szabó György 64 éves, Kis Kálmán 43 éves, *Dapsy Gusztáv 18 éves, *özv. Kis Györgyné 70 éves, *Kovács Szűcs Julianna 2 1/2 éves, özv. Varga Andrásné 71 éves, *Zsolnai János 61 éves Komáromy Jolán 20 éves. — A *-gal jelöltek a köz-kórházban haltak el.

Általános elismerik úgy nálunk, mint külföldön, hogy a Mauthner-féle gazdasági és kerti magvak gyakran háromszor akkora termést adnak, mint sok másféle magvak. Különösen impregnált csilagjegyű repamagjai ritkítják párjukat és össze nem tévesztendők más utánzott hasonló védjegyű, de nem impregnált repamagokkal. A Mauthner-féle magok tehát felülmúlhatatlanok és gazdáink csak helyesen eszeleksenek, ha magszükségletüket mindig Mauthner-féle magokkal fedezik.

Vigyázatlanág áldozata. Tisztelezzen folyó hó 1-én délután a vasúti állomáson halálos végű bal eset történt. Kovács Pál volt feleli csendőr ugyanis, ki mint kocsitoló nyert alkalmazást e napokban a vasutnál, két kocsit össze akart esatolni s oly vigyázatlanul állott a kocsik közé, hogy az ütközők közé került, ezek összenyomták s a szerencsétlen szegény fiatal ember szörnyethalt. Az esetet bejelentették nyomban az ügyészséghez s a bíróság és a vasúti üzletvezetőség megindította ez ügyben a vizsgálatot. A tragikus véget ért ember hulláját a f. hó 2-án megejtett törvényszéki boncolás után nagy részvét mellett temették el.

Szabó iparosok figyelmébe. A m. kir. beszerzebányai 16 ik honvéd gyalogezrednél az 1902-ik év elejével egy tisztí egyenruházati egyesület alakul; az ezred tisztjei részére szükséges egyenruhák elkészítésére egy szabó mester kerestetik. Azon szabó iparosok, kik ez iránt szerződni szándékoznak, további felvilágosítás végett forduljanak a 16. honvédgyalogezred parancsnokságához.

Méter-mérték kötelező használata tárgyában a m. kir. belügyminiszter valamennyi törvényhatóságához körrendeletet intézett, mely következőkép szól: „Arról értesültem, hogy a kereskedelmi életben még ez időszert is — különösen a vidéken — gyakori az eset, hogy nem a törvényes méter-mérték, hanem a régi mértékek szerint történik az ár-megállapítás, illetőleg adás-vétel, a mikor természetesen a megfelelő régi mérő eszközök és készülékek használatnak. Tekintve, hogy a méter-mérték kötelező használata közel 25 évvel ezelőtt lett elrendelve, feltehető, hogy a fent vázolt vizsaszasságok indokai főleg az ellenőrzésnek, nem teljesen megfelelő voltában rejlenek. A rendőrhatalóságok ugyanis nem mindig és nem mindenütt ellenőrzik kellőkép a forgalomban levő mértékeket, úgy, hogy a közönség egy része éppen a hiányos ellenőrzés folytán a régi mértékek használata mellett marad meg. Miatán azonban a nagy közönség minden rétegének egyenlően érdekében áll, hogy az egyedül törvényes méter-mérték az egész országban kizárólag használtassék, mert ezt a forgalom egyöntetűsége, de leginkább megbízhatósága megköveteli, ennek folytán felhívom a törvényhatóságokat, miszerint utasítsa az ellenőrzésre hivatott elsőfokú hatóságokat arra, hogy a közforgalomba kerülő mérték használatánál előforduló visszásságokról tudomást szerezni iparkodjanak s ily esetekben a hihágási eljárást haladéktalanul indítsák meg.“

Országos állatvásár. Rimaszombat, 1901. márczius 29. (M. kir. állatorvos tudósítása.) Jóllehet az időjárás nem volt kedvező, a mennyiben délelőtt havazott és télies hideg uralkodott, mégis a tavaszi gazdasági munkálatok szünetelése miatt, ezen virágvasárnapi országos vásár eléggé jól sikerültnek mondható. Felhajtott: ló 1667, szarvasmarha 2800, juh és kecske 31, sertés 356, összesen 4854 db állat. A vásári forgalmat tekintve, bécsi, tescheni, nyitrai s a budapesti marhakereskedők kevesen jelentek meg, de kisebb kereskedők számosan jöttek, s ez alapon a marhavásárban emelkedő árak mellett élénk adásvétel fejlődött ki. Igás ökrök, fejős és borjas tehenekek, vágni való marhák, szopós borjúknak nagy volt a keletje. Eladatott igás ökrök 225 db, növendékmarha 103 db, tehén 92 db, szopós borjú 158 db. — Lovásárban a jobb minőségű lovakat lengyel lókereskedők vásárolták, könnyebb kocsis- és igáslovakat kisebb kereskedők valamint a gazdák. Eladatott ló és csikó 216 db. — Sertések között a Zólyom és nógrádmegyei sertéskereskedők szedtek malaczkokat, süldőket. Eladatott 264 db sertés. Vasuton elszállított Budapestre, Nyitárára 58 db szarvasmarha, növendékmarha Bécsbe 52 db, szopósborjú Budapestre 120 db, Galicziai Jaszlóba 16 db ló, Sertés 40 db Zólyom-Lipesébe. Vásári árak: magyar igás ökrök I. oszt. 700—780 kor., II. oszt. 560—680 kor., kisbirtokosoknak való 460—560 kor., tarka igás ökrök 500—600 kor., vágni való mustra ökrök 320—480 koronáig páronként. Tarka selejtezett bikák darabja 220—250 kor., másfél éves tenyész bikák 280—320 kor., éveseké 180—240 kor. Magyar tinók 3 évesek 320—400 korona, 2 évesek 220—300, 1 évesek 140—180 korona páronként. Friss fejős tehének darabja 260—280 korona, borjasoké 220—260 kor. Kétéves üszök 116—140 kor., 1 évesek 70—90 korona. Szopós borjak 16—40 kor.-ig. Katonai szolgálatra alkalms lovak darabja 440—560 korona, kocsis jukker-lovak párja 760—1080 kor. Könnyebb kocsis-, illetve igáslovak darabja 160—300 korona, 1—3 éves csikók 100—300 kor.-ig. Kocza-sertés 50—80 korona, süldő-sertés másfél éves 40—52 korona, egy évesek 18—24 korona páronként. Három-négy hónapos malaczkok párja 16—20 korona.

Komoly irány, könnyed szellem, határozott nemzeti törekvés jellemzi a „Magyarország“ politikai napilapot. Nem hajlong ide-oda, nem üzérkedik politikai meggyőződéssel, egyenes és nyílt, mint a magyar ember lelke, azért fért annyira közel a magyar nemzet szívéhez. A „Magyarország“ a magyar hírlapirodalomban pá-

ratlan előhaladást tett. A művelt magyar társadalom befogadta, megkedvelte és nagyra nevelte, úgy, hogy ma már a „Magyarország“ a legelterjedtebb és legolvasottabb lapja a magyar közönségnek. A „Magyarország“ főszerkesztője **Holló** Lajos országgy. képviselő, felelős szerkesztője **Lovász** Márton, a közgazdasági rész szerkesztője **Lázár** Pál műegyetemi tanár, kívülök közéletünk és iróink kitünőségeinek egész sorozata tartozik a „Magyarország“ kötelekéhez. A „Magyarország“ előállítási módja a modern technikai haladásnak igazi példaképe. Bécesel Berlinnel és az ország nagyobb városaival direkt telefon-összeköttetéseket tart fen, híreit és tudósításait a leggyorsabban és legalaposabb forrásokból meríti. Ez teszi lehetővé, hogy a „Magyarország“ a többi lapokat egy fél nappal megelőzi. Hozza a kimerítő országgyűlést, a bel és külföldi tőzsdei tudósításokat, kitünő regényeket, tárczákat stb. stb. A „Magyarország“ előfizetési ára egy évre 28 kor., negyedévre 7 kor., egy hóra 2 kor. 40 fill. Az előfizetési pénzek postautalványon a „Magyarország“ kiadóhivatalába Budapest, küldendők.

A legérdekesebb magyar napilap, mely egy tartalmanak bősége, mint értesüléseinek gyorsasága és megbízhatósága folytán bátran összehasonlítható a külföld nagy lapjaival, az „Egyetértés“, melynek szerkesztősége nem kímél sem költséget, sem fáradságot arra, hogy olvasóközönségét úgy a hazai, mint a külföldi eseményekről kimerítő, részletes tudósításokkal lássa el. De különösen ki kell emelnünk az „Egyetértés“ politikai és szépirodalmi rovatát. — A ki érdekes és jó olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hirtelen akar értesülni, fizessen elő az „Egyetértés“-re. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés“ kiadóhivatalába küldendők, (Budapest, IV., Papnövelde utca 8.), mely szívesen küld ingyenes mutatványszámot. Előfizetési ár negyedévre 10 koroua., egy hóra 3 kor. 60 fill.

Szerk. üzenet.

L. G. Ujantálvölgy. Köszönjük. Ha rákerül a sor: közölkük.

Felelős szerkesztő: **RÁBELY MIKLÓS.**

Magán-hirdetések.

Hirdetmény.

Rimaszombatban, a Kossuth-utczában lévő s a Csesznek-örökösök tulajdonát képező földszinti kőház, továbbá ugyancsak Rimaszombatban, a Királyutnál fekvő, mintegy 20.000 □ öl szántó és rétből álló földbirtok s végül a temetőnél fekvő 1000 □ öl belsőség szabad kézből eladó. Értekezhetni **dr. Baksay Dezső** ügyvédnél Rimaszombatban. 2—2

Uj üzlet!

Tisztelettel felhívjuk Rimaszombat és vidéke közönségét, hogy **Rimaszombatban, Deák Ferencz-utca 17. szám alatt** (a postahivatallal szemben)

varrógép és kerékpár

üzletet nyitottunk, a hol a legjobb minőségű, mindenféle rendszerű varrógépeket és kerékpárokat tartjuk a t. közönség rendelkezésére és azokat a legolcsóbb gyári árak mellett olesó részletfizetésre is árusítjuk, és így azon helyzetben vagyunk, hogy minden igényt kielégíthetünk, — továbbá raktáron tartunk minden rendszerű **gépűket** és **gép-részeket**, melyekről képes árjegyzéket kívánatra bérmentve küldünk. A midőn megjegyezzük, hogy miskolczi főtelepünkön szakszerű mechanikai gépjavitó műhelyt tartunk fenn, a hol nem tőlünk származó varrógépeket és kerékpárokat is szakszerű pontossággal és a lehető legolcsóbb árak mellett javíttatunk, kérjük a t. közönséget, hogy czégünket becses pártfogásába részesíteni sziveskedjék.

Teljes tisztelettel

SCHWEITZER TESTVÉREK.

1—2

Kiadó lakás.

Rimaszombatban, a **Kossuth- és Kmetty-utczák sarkán** levő háznak emeleti része, mely öt szoba és mellékhelyiségekből áll és zárt folyosóval is bir, folyó évi **május hó 1-től** bérbé vehető — A feltételek iránt lehet értekezni **Hollósy József** tulajdonossal.

11 *

Hirdetmény.

A nagyrőcei kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Predajna Mihály és társai** végrehajthatónak **Jambrich János** végrehajtást szenvedő elleni 49 korona 46 fillér tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a nagyrőcei kir. járásbíró) területén levő Polonka község határában fekvő, a Jambrich János polonkai 511. sztkvben foglalt ingatlanára az árverést 1032 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1901. évi **április hó 27-ik napján** délután 2 óraker Polonka a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át készpénzben vagy az 1881. évi 60 törvényezikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Nagyrőcei kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság, 1901. évi január hó 10-én.

Desseffy, kir. járásbíró.

Butorszállítás.

Tisztelettel hozom Rimaszombat város és vidéke n. é. közönségének tudomására, hogy a napokban érkezett meg egy eddig itt nélkülözött

bútorszállító kocsis,

a melyet használatba vétel czéljából a **huczolkodóknak** úgy a városban, valamint a vidékre is jutányos áron ezennel felajánlok.

BRAUN GYULA,

bérkocsis-, termény- és butorszállító kocsis tulajdonosa Rimaszombat.

1—*

Hirdetmény.

179. sz. — Alulirt bírósági végrehajtó 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszécsi kir. járásbíró 1901. évi sp. 18/2. számú végzése következtében a **csizi jod-brom forrás-fürdő részvénytársaság** végrehajtató javára **Leitgeb János** ellen 1042 korona s járuléka erejéig 1901. évi január hó 2 án foganatosított biztosítási végrehajtás utján lefoglalt és 1220 koronára becsült edények, üvegek, konyhai berendezés, evő-eszközök, tányérok, talak, asztalterítők, szalvéták, zsiros bődönyök, üvegek és poharak, italművek és jég szekrényből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi királyi járásbíró 1901. V. 10/4. számú végzése folytán 1042 korona tőkekövetelés, ennek 1901. évi január hó 10-től járó 5% o-kamatatai és eddig összesen 70 korona 80 fillérben bíróla: már megállapított költségek erejéig Csizben alperesnél leendő eszközzésére folyó **1901. évi április hó 11 és 12-ik napjának** délelőtti 9 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is el fognak adadni. — Kelt Rimaszécs, 1901. márczius 23-ik napján.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

Kovács Zsigmond

czipész Rimaszombat, Erzsébet-tér.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy a tavaszi árú dú választéka már megérkezett, s a legdivatosabb formában, jó anyagból készítve jutányos árban számíttatnak.

A saját műhelyemben készült czipők a legutóbbi párisi világiállításon kitüntetést nyertek, értesítem tehát a n. é. közönséget, hogy mérték szerinti megrendelések műhelyemben a legújabb divat szerint, izlésesen, jó anyagból készülnek.

Tisztelettel

Kovács Zsigmond.